

«نشریه علمی-پژوهشی آموزش و ارزشیابی»

سال هشتم - شماره ۲۹ - بهار ۱۳۹۴

ص. ص. ۱۲۳-۱۰۹

مقایسه تفاوت‌های جنسیتی در انگیزش مشارکت ورزشی دانش‌آموزان ورزشکار

مژگان پیری^۱

سعید آهار^۲

احمد محمودی^{۳*}

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۳/۰۶/۰۳

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۳۹۴/۰۶/۰۹

چکیده:

هدف این پژوهش، بررسی و مقایسه تفاوت‌های جنسیتی در انگیزش مشارکت ورزشی دانش‌آموزان ورزشکار مقطع متوسطه بود. روش پژوهش حاضر توصیفی و از نوع مقایسه‌ای بود که به شکل میدانی انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش، دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مسابقات ورزشی دختران و پسران مقطع متوسطه آموزش و پرورش استان خراسان رضوی بودند که در سال ۱۳۹۱ شرکت داشتند. بدین منظور ۵۸۹ نفر از دختران و پسران دانش‌آموز با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه گیل و همکاران بود. از آزمون‌های کالموگروف اسمیرنوف (K-S) و من ویتنی برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. بررسی یافته‌ها نشان داد که تفاوت معنی‌داری بین انگیزش مشارکت ورزشی دختران و پسران دانش‌آموز وجود دارد ($P \leq 0/001$). همچنین نتایج نشان داد که تفاوت معنی‌داری در مؤلفه‌های انگیزش مشارکت از جمله موفقیت، آمادگی، رهایی انرژی، دوست‌یابی و تفریح در بین دختران و پسران وجود دارد ($P \leq 0/001$). و بین مؤلفه‌های جو گروهی، عوامل موقعیتی و توسعه مهارت تفاوتی مشاهده نشد. در تمامی مؤلفه‌های مذکور به جز توسعه مهارت، انگیزه مشارکت دختران بالاتر از پسران بود.

واژگان کلیدی: انگیزش، تفاوت جنسیتی، دانش‌آموزان، دختران و پسران، مشارکت ورزشی، ورزشکار

۱ کارشناس ارشد تربیت بدنی و دبیر تربیت بدنی آموزش و پرورش شهر مشهد

۲ دانشجوی کارشناسی ارشد رفتار حرکتی دانشگاه علامه طباطبائی

۳ دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه علامه طباطبائی ah.mahmoudi1985@gmail.com

مقدمه:

برای تحلیل مشارکت ورزشی اقشار مختلف در هر جامعه، بررسی سه عامل ویژگی‌ها و عقاید، اهداف و انگیزه‌های افراد، محیط و رفتار فرد و گروهی ضروری است (قدرت‌نما و حیدری‌نژاد، ۱۳۹۲). پینتیریک و شاروبن^۱ (۱۹۹۲) از بین این سه عامل، شناخت انگیزه‌ها را به عنوان مهمترین عامل بروز و ایجاد رفتارها در افراد محسوب می‌کند (پینتیریک و شاروبن، ۱۹۹۲). انگیزش به بیان ساده عبارت است از جهت و شدت تلاش فرد (فولادیان و همکاران، ۱۳۸۸). این انگیزش در تمامی فعالیت‌های انسانی به چشم می‌خورد ولی میزان و نوع آن با توجه به شرایط، متفاوت است. هم چنین افراد نیز با توجه به منبع انگیزش متفاوتند (یان و مک کلاف، ۲۰۰۴). دامنه انگیزه‌ها می‌توانند از رفتارهای فیزیولوژیک تا انگیزه‌ها برای رفتارهای کاملاً ارادی مانند رانندگی، را شامل شوند. این انگیزه‌ها، مستقل از نوع و کیفیت، برای تداوم رفتارهای اجتماعی بسیار با اهمیت هستند به طوری که با تضعیف و یا تخریب آنها، اهداف رفتاری افراد با چالش‌های جدی روبرو می‌شود (هوانگ و هام فریز، ۲۰۱۲). یکی از انواع این انگیزه‌ها، به فعالیت‌های بدنی و ورزش مربوط می‌شود که می‌تواند به عوامل زیربنایی مختلفی برگردد. بررسی نتایج تحقیقات نشان می‌دهد که امروزه تمرینات ورزشی از ابعاد گوناگونی مورد بررسی قرار می‌گیرد و ورزشکاران به عنوان عناصر اصلی رقابت در مرکز این توجه قرار دارند. آن‌ها از جنبه‌های گوناگون فیزیولوژیک، مهارتی و آمادگی جسمانی در جهت رسیدن به حداکثر عملکرد و توانایی ورزشی مورد بررسی قرار می‌گیرند (اچ انشل، ۱۳۸۰). این انگیزه‌ها می‌توانند با هدف کاهش وزن، تناسب اندام و یا عواملی مانند موفقیت، رهایی انرژی، جو گروهی و دوست‌یابی باشند (ویلسون، مک، گراتن، ۲۰۰۸؛ نوربخش، شفیع‌نیا و گلچین کوهی، ۱۳۸۹). از طرف دیگر ممکن است افراد با هدف تفریح و تعامل‌های اجتماعی، رشد و توسعه مهارت و سایر عوامل مرتبط، به فعالیت ورزشی بپردازند (هیرنس و همکاران، ۲۰۱۰).

اکثر پژوهش‌ها نشان می‌دهد که افراد با انگیزه‌های متفاوتی مانند کسب نشاط، احساس لذت و پیشگیری از بیماری و شادابی و لاغر شدن و حفظ سلامتی در فعالیت ورزشی شرکت می‌کنند (شفیع‌زاده، ۱۳۸۵). سایر محققین نیز انگیزه لذت و رفع نیازهای عاطفی (گرون و راویس، ۱۹۹۵)، بهداشت روانی و گذران اوقات فراغت (رمضانی‌نژاد، رحمانی‌نیا، تقوی، ۲۰۱۰) را برای افراد جوان و دانشجویان عنوان نمودند. در صورتیکه بزرگسالان با توجه به شرایط سنی خود بیشتر با هدف افزایش قوای زندگی، کنترل وزن و دیگر عوامل سلامتی در فعالیت‌های ورزشی شرکت می‌جویند (رمضانی‌نژاد، محبی و دمیرچی، ۱۳۸۸). دانشجویان نیز بیشتر بمنظور حفظ سلامتی، تأثیر مثبت روانی - اجتماعی، افزایش قدرت بدنی، لذت بردن و بودن در کنار دوستان در فعالیت‌های ورزشی شرکت می‌کنند، همچنین تقویت فعالیت‌های درسی و آموزشی از دیگر انگیزه‌های دانشجویان از ورزش کردن است (کیل پاتریک و همکاران، ۲۰۰۵). مالت و

فلتز^۱ (۲۰۰۱)، عنوان کردند که جوانان با انگیزه توسعه مهارت‌ها، رقابت طلبی و کسب پیروزی ورزش می‌کنند (کاندریک و همکاران، ۲۰۱۳). لی یو و همکاران^۲ (۲۰۱۱)، انگیزه‌های درونی و بیرونی مثل لذت بردن از ورزش و جلب توجه کردن را از عوامل مهم پرداختن به ورزش عنوان کرد. یان و مک کلاف^۳ (۲۰۰۴)، هدف افراد از حضور در فعالیت ورزشی را همبستگی با سایر افراد و تعاملات اجتماعی عنوان کرد (ویلسون، ماک و گراتن، ۲۰۰۸).

تحقیقات مختلفی در زمینه شناسایی انگیزه‌های شرکت در فعالیت‌های بدنی انجام شده‌اند و نقش عوامل مؤثر در فعالیت‌های بدنی را مورد بررسی قرار داده‌اند. به عنوان مثال، کیل پاتریک^۴ و همکاران (۲۰۰۵) بیان کرد که انگیزه‌های درونی مانند لذت و شادی بر انگیزه‌های بیرونی برتری دارند. وازو^۵ و همکاران (۲۰۰۵) عنوان می‌کنند که انگیزه لذت، عامل پیشگوی مثبت و مهمی برای استمرار مداوم و مورد تأکید مربیان و شرکت کنندگان است. کوآترمن^۶ (۱۹۹۶) و باستوس^۷ (۲۰۰۶)، عنوان کردند که مردان بیشتر با انگیزه تعاملات اجتماعی و زنان با انگیزه تندرستی و زیبایشناختی ورزش می‌کنند. صفانیا (۱۳۸۸) نشان داد که انگیزه‌های پسران دانشجو در مقایسه با دختران برای ورزش بیشتر بود. میرصفیان^۸ و همکاران (۲۰۱۳) نیز داشتن سرگرمی و تجربه لذت بخش را یکی از انگیزه‌های مهم دانشجویان در گرایش به ورزش کردن برشمردند. آنها عنوان کردند که تفاوت در انگیزه‌های دانشجویان در گرایش به مشارکت ورزشی بستگی زیادی به جنس، سن، سطح تحصیلات و رشته تحصیلی داشت. دیسی^۹ و همکاران (۲۰۰۸)، نشان دادند که سطح فعالیت بدنی با انگیزه‌های مردان و زنان در فعالیت‌هایی از قبیل سلامتی، تناسب اندام، اجتماعی شدن، کنترل وزن و لذت بردن ارتباط دارد.

از طرف دیگر، در پژوهش‌هایی که در زمینه انگیزه مشارکت ورزشی صورت گرفته شده است به عوامل مختلفی در زمینه پایه و اساس انگیزش مشارکت ورزشی و تفاوت‌های جنسیتی در این زمینه اشاره شده است. ایگلی^{۱۰} و همکاران (۲۰۱۱)، معتقد هستند که انگیزه دانشجویان پسر از حضور در ورزش لذت بردن، رقابت و بهبود مهارت‌های فردی است، درحالی‌که دختران دانشجو حفظ سلامتی و توجه به کنترل وزن و داشتن ظاهر زیبا را از مهمترین دلایل می‌دانند. رضانی‌نژاد^{۱۱} و همکاران (۲۰۱۰)، اعلام داشتند که داشتن سلامت جسمی و روانی خوب و بهبود آمادگی جسمانی، از جمله مهمترین عوامل گرایش مردم به ورزش بود. وی دریافت که زنان بیشتر از مردان برای شرکت در ورزش با انگیزه بودند. سطح

1 . Malete & Feltz

2 . Lui et al

3 . Yan & McCullagh

4 . Kilpatrick

5 . Vasou et al

6 . Quaterman

7 . Bastos

8 . Mirsafian et al

9 . Dacey

10 . Egli et al

11 . Ramezaninejad et al

تحصیلات و درآمد در انگیزش تأثیرگذار است. کاندریک^۱ و همکاران (۲۰۱۳)، شش عامل دوست یابی، محبوبیت، آمادگی جسمانی، موقعیت اجتماعی، گذران اوقات فراغت و آسودگی را از مهمترین عوامل در انگیزش ورزش در میان افراد ۳ کشور عنوان کردند. همچنین ایشان تفاوت جنسیتی را از مهمترین علل تفاوت در انگیزه‌ها عنوان کردند. نتز^۲ و همکاران (۲۰۰۴)، در مورد انگیزه‌های فعالیت ورزشی در گروه‌های مختلف سنی نشان دادند که ۲۵ درصد به توصیه والدین و دوستان نزدیک، ۴۰ درصد به منظور تحسین از طرف دیگران و دریافت پاداش و ۳۵ درصد با انگیزه توسعه و بهبود مهارت ورزشی به ورزش می‌پردازند.

در مطالعات مربوط به انگیزه مشارکت ورزشی، تفاوت‌های انگیزه مشارکت در برخی از رشته‌های ورزشی هم مشاهده شده است، لذا مطالعه و بررسی انگیزه مشارکت ورزشی در دوره‌های سنی مختلف بدیهی به نظر می‌رسد و در نهایت این که با استفاده از نتایج این مطالعه می‌توان به عنوان ابزاری مفید و سودمند در جهت شناسایی علائق، نیازمندی‌های دوره‌های مختلف سنی و رشته‌های ورزشی و علل مشارکت ورزشی آن‌ها پرداخت. از طرف دیگر، با بررسی و شناخت بهتر انگیزه‌های حضور دختران و پسران دانش‌آموز در فعالیت‌های ورزشی، می‌توان با راهنمایی و هدایت صحیح آنان به بحث ورزش چه در حیطه قهرمانی و چه در حیطه همگانی کمک شایانی به مسئولین ورزش کشور در امر برنامه‌ریزی نمود. زیرا همانطور که می‌دانیم تمام افراد جامعه، نیاز به گذراندن صحیح و مناسب اوقات فراغت خود را دارند ولی دانش‌آموزان با توجه به نقش آینده ساز خود در این باره نیازمند توجه بیشتری هستند. زیرا اعتقاد بر این است که مسیر تربیت یک قهرمان ورزشی و همچنین تضمین سلامت افراد جامعه بخش عمده‌اش از طریق مشارکت ورزشی در مدارس پایه‌گذاری می‌شود. لذا با توجه به یافته‌های پژوهش‌های اخیر، نقش عوامل مؤثر بر گرایش افراد در جنسیت، سنین و بافت اجتماعی خاص تحقیقات، متفاوت است. از آن جا که نتایج مطالعات انجام شده در این زمینه، تفاوت‌های انگیزه مشارکت در مردان و زنان را عنوان کرده است. بررسی این امر در دوره‌های سنی مختلف بین دختران و پسران ضروری است. به نظر می‌رسد که تحقیقات بیشتری برای اطمینان از عوامل زیربنایی انگیزش مشارکت ورزشی در سنین و جنسیت‌های مختلف، مورد نیاز است. این احتمال وجود دارد که مؤلفه‌های انگیزش مشارکت ورزشی به سود دختران باشد و نیز ترکیب‌های متفاوتی از این مؤلفه‌ها در میزان انگیزش مشارکت ورزشی مؤثر باشد. لذا پژوهش حاضر در پی پاسخ به این سؤال است که آیا بین مؤلفه‌های انگیزش مشارکت ورزشی در دختران و پسران تفاوت وجود دارد و اولویت‌های انگیزش مشارکت ورزشی در هر گروه مطالعه به چه ترتیبی است؟

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر توصیفی و از نوع مقایسه‌ای می‌باشد که جمع‌آوری اطلاعات به شکل میدانی انجام پذیرفت. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانش‌آموزان (دختر و پسر) شرکت‌کننده در مسابقات ورزشی آموزشگاه‌های مقطع متوسطه استان خراسان رضوی در سال ۱۳۹۱ بودند که طبق آخرین آمار تعداد دختران ورزشکار ۱۲۷۰ و تعداد پسران ورزشکار ۲۶۶۱ و تعداد کل شرکت‌کنندگان ۳۹۳۱ نفر می‌باشد. نمونه آماری پژوهش با توجه به اینکه دسترسی به تمام اعضای جامعه آماری میسر نبود و از طرفی مدت زمان جمع‌آوری اطلاعات بسیار محدود بود، روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب گردید. برای این کار از بین شهرستان‌های استان که در این مسابقات شرکت کرده بودند، با توجه به توزیع جغرافیایی بسیار زیاد در استان خراسان رضوی، کل استان به چهار منطقه جغرافیایی تقسیم شد که به صورت خوشه‌ای شهرستان‌های سبزوار از غرب، کاشمر از جنوب استان، تایباد از شرق و قوچان از شمال استان به عنوان خوشه‌های پژوهش انتخاب شدند و از بین ورزشکاران شهرستان‌های انتخاب شده نیز، به صورت کاملاً تصادفی پرسشنامه توزیع گردید. با توجه به اینکه دو جامعه مستقل از هم بودند با استفاده از فرمول‌های آماری و جدول مورگان^۱ ۲۹۱ نفر از دختران و ۳۳۵ نفر از پسران به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند که پس از توزیع و جمع‌آوری پرسشنامه‌ها و جدا کردن پرسشنامه‌های مخدوش و ناقص، تعداد ۲۸۱ پرسشنامه از دختران و ۳۰۸ پرسشنامه از پسران مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. با توجه به اعداد محاسبه شده فوق تعداد ۳۰۸ پسر ورزشکار با میانگین سنی ۱۶/۱ و ۲۸۱ دختر ورزشکار میانگین سنی ۱۵/۷ به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه خارجی گیل^۲ و همکاران بود که در سال ۱۹۸۳ به منظور بررسی میزان انگیزه مشارکت ورزشی جوانان پرسشنامه‌ای به نام PMQ^۳ را طراحی کردند که، این پرسشنامه شامل ۳۰ سؤال در ۸ مؤلفه (موفقیت، جوگره‌ی، آمادگی، رهایی انرژی، عوامل موقعیتی، توسعه مهارت، دوست‌یابی و تفریح) بود که هر یک از موضوعات به عنوان یکی از مؤلفه‌های انگیزه مشارکت ورزشی می‌باشند، پاسخ به هر یک از سؤال مطابق طیف ۳ گزینه‌ای لیکرت می‌باشد (گیل و همکاران، ۱۹۸۳).

روایی^۴ پرسشنامه انگیزه مشارکت ورزشی طی پژوهشی توسط شفیع زاده و همکاران (۱۳۸۶) مورد تأیید قرار گرفته است و مقدار پایایی^۵ این پرسشنامه از طریق ضریب آلفای کرونباخ^۶ ($\alpha=0/۸۳$) به دست آمد. نحوه جمع‌آوری اطلاعات این پژوهش، ابتدا در یک مطالعه مقدماتی^۷ ۳۰ نفر از دختران و ۳۰ نفر از پسران به تفکیک انتخاب و پرسشنامه انگیزه مشارکت ورزشی در اختیارشان قرار گرفت. سپس اندازه

1 . Morgan table
2 .Gill et al
3 . Participation Motivation Questionnaire
4 . Validity
5 . Reliability
6 . Cronbach's alpha coefficient
7 . Pilot Study

واریانس میزان انگیزه مشارکت ورزشی به تفکیک برای هر یک از گروه های دختران و پسران محاسبه گردید. برای جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز پس از مشخص شدن جامعه و نمونه با گرفتن مجوز از سازمان آموزش و پرورش کل به همراه همکاران آموزش دیده در زمینه چگونگی پر کردن پرسشنامه‌ها به سالن‌های ورزشی که مسابقات هر رشته در آن مکان برگزار می‌شد مراجعه و پرسشنامه‌ها توسط دانش‌آموزان ورزشکار دختر و پسر دوره متوسطه در مسابقات استان خراسان رضوی پاسخ داده شدند. از آمار توصیفی و استنباطی برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش استفاده شد که در بخش آمار توصیفی از جداول فراوانی و نمودار ستونی جهت تجزیه و تحلیل ویژگی‌های جمعیت شناختی و در بخش آمار استنباطی از آزمون کالموگروف اسمیرنوف^۱ (K-S) برای تعیین نرمال بودن داده‌ها، و از آزمون ناپارامتریک^۲ یو من ویتنی^۳ با توجه به عدم نرمال بودن توزیع داده‌ها جهت مقایسه متغیرهای پژوهش استفاده گردید. همچنین جهت تحلیل اطلاعات از بسته نرم افزاری آماری Spss نسخه ۱۸ و Excel 2010 استفاده شده است.

نتایج و یافته‌ها

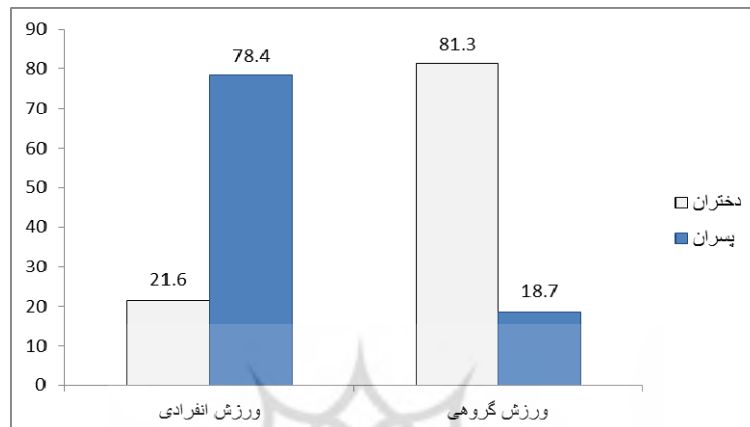
نتایج داده‌های جدول شماره ۱ نشان می‌دهد که پسران با ۵۲/۳٪ بیشترین نمونه پژوهش را تشکیل می‌دادند. همچنین ۶۲/۹٪ نمونه‌ها ورزش‌های گروهی را ترجیح می‌دادند. ۴۹٪ افراد حاضر در پژوهش بیش از ۴ سال سابقه ورزشی داشتند، و ۴۳/۷٪ در هفته ۳ جلسه ورزش می‌کردند و ۵۹/۱٪ افراد نمونه پژوهش مدت زمان فعالیت ورزشی آنان بین ۱ تا ۲ ساعت بود که بیشترین درصد را به خود اختصاص می‌دادند.

جدول ۱: توزیع خصوصیات جمعیت شناختی پاسخ‌دهندگان

متغیر	ویژگی جمعیت شناختی	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	دختر	۲۸۱	۴۷/۷
	پسر	۳۰۸	۵۲/۳
نوع ورزش	انفرادی	۲۱۹	۳۷/۱
	گروهی	۳۷۰	۶۲/۹
سابقه ورزشی	۱ سال	۴۱	۷
	۲ سال	۷۲	۱۲/۲
	۳ سال	۹۱	۱۵/۴
	۴ سال	۹۶	۱۶/۴
تعداد جلسات ورزش در هفته	بیش از ۴ سال	۲۸۹	۴۹
	۱ جلسه	۲۶	۴/۵
	۲ جلسه	۹۹	۱۶/۸
مدت زمان هر جلسه ورزش	۳ جلسه	۲۵۷	۴۳/۷
	چهار جلسه و بیشتر	۲۰۷	۳۵
	۱ ساعت	۴۷	۸
	بین ۱ تا ۲ ساعت	۳۴۸	۵۹/۱
	بیش از ۲ ساعت	۱۹۴	۳۲/۹

1. Kolmogorov Smirnov Test
2. Nonparametric test
3. Mann-Whitney U

همچنین نمودار شماره ۱ نشان می‌دهد که ۸۱/۳٪ دختران شرکت در ورزش‌های گروهی را در مقابل ۱۶/۷٪ پسران ترجیح می‌دادند و پسران هم تمایل به بازی‌های انفرادی را با ۷۸/۴٪ در مقابل ۲۱/۶٪ دختران داشتند.

نمودار ۱: درصد تفکیک جنسیتی نمونه‌ها با توجه به شرکت در ورزش‌های گروهی و انفرادی

جدول ۲: نتیجه آزمون (K-S) جهت بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها در مؤلفه‌ها و مجموع انگیزش مشارکت ورزشی بین دختران و پسران دانش‌آموز

نوع آزمون	نتیجه آزمون	Sig	Z K-S	SD	میانگین	مؤلفه‌های انگیزش مشارکت ورزشی
من-ویتنی	عدم نرمال بودن داده‌ها	۰/۰۰۱	۱/۹۹	۰/۷۴	۱/۷۹۴	موفقیت
من-ویتنی	عدم نرمال بودن داده‌ها	۰/۰۳	۳/۳۲	۰/۵۴	۳/۱۰۶	جو گروهی
من-ویتنی	عدم نرمال بودن داده‌ها	۰/۰۰۲	۲/۷۱	۰/۶۷	۱/۹۹۷	آمادگی
من-ویتنی	عدم نرمال بودن داده‌ها	۰/۰۲	۱/۰۴	۰/۷۸	۳/۸۶۶	رهایی انرژی
من-ویتنی	عدم نرمال بودن داده‌ها	۰/۰۰۱	۲/۱۲	۰/۷۷	۲/۱۸۳	عوامل موقعیتی
من-ویتنی	عدم نرمال بودن داده‌ها	۰/۰۰۴	۱/۷۵	۰/۶۹	۳/۲۳۲	رشد و توسعه مهارت
من-ویتنی	عدم نرمال بودن داده‌ها	۰/۰۱۶	۱/۵۵	۰/۶۴	۲/۹۰۴	دوست‌یابی
من-ویتنی	عدم نرمال بودن داده‌ها	۰/۰۰۵	۱/۶۶	۰/۲۷	۳/۱۰۰	تفریح
من-ویتنی	عدم نرمال بودن داده‌ها	۰/۰۰۴	۲/۰۱	۰/۶۳	۲/۷۷۲	مجموع مؤلفه‌های انگیزش مشارکت ورزشی

مطابق جدول شماره ۲، برای بررسی طبیعی بودن توزیع داده‌های مؤلفه‌ها و مجموع انگیزش مشارکت ورزشی دختران و پسران دانش‌آموز از آزمون کلموگروف اسمیرنوف (K-S) استفاده شد و نتایج حاکی از عدم طبیعی بودن توزیع داده‌ها در جامعه مذکور بود.

جدول ۳: نتیجه آزمون من ویتنی جهت مقایسه انگیزش مشارکت ورزشی بین دختران و پسران دانش آموز

متغیر	جنسیت	رتبه میانگین	U	Z	سطح معنی داری	نتیجه آزمون
انگیزش مشارکت ورزشی	پسران	۷۸/۰۷	۷۸۲۵/۵	-۲/۳۲۵	۰/۰۰۲	وجود تفاوت
	دختران	۷۶/۶۹				

مطابق جدول شماره ۳، برای تعیین تفاوت بین میزان انگیزش مشارکت ورزشی دختران و پسران دانش آموز از آزمون ناپارامتریک من - ویتنی استفاده شد که بیانگر آن است که بین میزان انگیزش مشارکت دختران و پسران دانش آموز تفاوت معنی داری وجود داشت ($P=۰/۰۰۲$).

جدول ۴: نتایج آزمون من ویتنی برای بررسی تفاوت مؤلفه‌های انگیزه مشارکت ورزشی دختران و پسران دانش آموز

مؤلفه‌های انگیزه مشارکت ورزشی	جنسیت	رتبه میانگین	U	Z	P-Value	نتیجه آزمون
موفقیت	پسر	۱۲۶/۴۳	۷۲۰۹/۵	-۲/۳۶۲	۰/۰۱۸*	وجود تفاوت
	دختر	۱۵۱/۰۹				
جو گروهی	پسر	۱۴۱/۷۶	۸۵۵۹	-۰/۲۵۱	۰/۸۰۲	عدم وجود تفاوت
	دختر	۱۴۴/۲۷				
آمادگی	پسر	۱۱۷/۹۴	۶۴۶۲/۵	-۳/۶۰۲	۰/۰۰۱*	وجود تفاوت
	دختر	۱۵۴/۲				
رهایی انرژی	پسر	۱۱۹/۰۷	۶۶۶۳/۵	-۳/۳۵۹	۰/۰۰۱*	وجود تفاوت
	دختر	۱۵۴/۳۶				
عوامل موقعیتی	پسر	۱۴۱/۸۹	۸۵۷۰/۵	-۰/۲۳	۰/۸۱۸	عدم وجود تفاوت
	دختر	۱۴۴/۲۱				
رشد و توسعه مهارت	پسر	۱۴۷/۰۲	۸۴۰۲/۵	-۰/۵۷۷	۰/۵۶۴	عدم وجود تفاوت
	دختر	۱۴۱/۹۴				
دوست‌یابی	پسر	۱۳۱/۴۸	۷۶۵۴/۵	-۱/۶۶۷	۰/۰۰۹*	وجود تفاوت
	دختر	۱۴۸/۸۴				
تفریح	پسر	۱۱۲/۸۵	۶۰۱۴/۵	-۴/۴۰۶	۰/۰۰۱*	وجود تفاوت
	دختر	۱۵۷/۱۲				

همانطور که در جدول ۴ ملاحظه می‌شود، بین مؤلفه‌های موفقیت، آمادگی، رهایی انرژی، دوست‌یابی و تفریح در بین دختران و پسران تفاوت معنی‌دار* وجود داشت ($P \leq ۰/۰۰۱$). همچنین در مؤلفه‌های جو گروهی، عوامل موقعیتی و توسعه مهارت نیز تفاوت معنی‌داری بین دو گروه پژوهش مشاهده نشد ($P \geq ۰/۰۰۱$).

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق حاضر نشان می‌دهد که دختران تمایل بیشتری به مشارکت ورزشی به صورت گروهی نسبت به پسران داشتند. به نظر می‌رسد که اشتیاق ورزشکاران دختر جهت همبستگی و کار گروهی بیشتر بوده و این می‌تواند باعث افزایش اعتماد به نفس، شادی و گذشت و فداکاری آنها شود. این یافته‌ها با نتایج یان و مک کلاف^۱ (۲۰۰۴)، کاندریک و همکاران^۲ (۲۰۱۳) همسو می‌باشد. زیرا با توجه به محدودیت‌های فرهنگی و اجتماعی برای حضور دختران در جامعه و با توجه به ملاحظاتی که خانواده‌ها برای آنان در نظر می‌گیرند، آنها برای برآورده کردن نیازهای اجتماعی و بودن با همسالان خود می‌توانند از طریق ورزش به این امر جامه عمل بپوشانند، به همین دلیل علاقه‌مند به حضور در ورزش‌های گروهی هستند (کیل پاتریک و همکاران، ۲۰۰۵؛ ویلسون و همکاران، ۲۰۰۸). همچنین یافته‌های این بخش با نتایج کوآترمن^۳ (۱۹۹۶) و باستوس^۴ و همکاران (۲۰۰۶) یکسان نیست. آنها بیان داشتند که مردان، بیشتر با انگیزه تعاملات اجتماعی و زنان بیشتر با هدف سلامتی و زیبانشاخی در ورزش شرکت می‌کنند. به نظر می‌رسد که احتمالاً تفاوت این یافته‌ها به دلیل عوامل انگیزشی درونی و بیرونی مؤثر بر ورزشکاران دختر و پسر همچون تأثیر گروه همسالان، ارتباط مستقیم کار گروهی در اشاعه نوآوری‌ها، رغبت افراد به تغییر خودگرایی در ورزش باشد. همچنین نوع رشته ورزشی می‌تواند یکی از دلایل اختلاف در این یافته‌ها باشد.

از دیگر نتایج این پژوهش، مشاهده تفاوت معنی‌دار آماری بین انگیزه مشارکت ورزشی دختران و پسران دانش‌آموز بود. البته کاندریک (۲۰۱۳)، تفاوت‌های جنسیتی را یکی از مهمترین علل تفاوت در انگیزه‌ها دانست. از جمله دلایل این تفاوت‌ها می‌توان به کمبود علاقه، کمبود وقت، نداشتن انگیزه لازم، نبودن برنامه‌ریزی صحیح برای بانوان، نداشتن دسترسی به سالن‌های ورزشی، کمبود و گرانی وسایل ورزشی، محدودیت‌های اجتماعی و فرهنگی و مخالفت والدین، اشاره کرد. میرصفیان و همکاران (۲۰۱۳)، کاندریک (۲۰۱۳) و ایگلی (۲۰۱۱) نیز یافته‌های مشابهی را گزارش کرده‌اند.

یکی از دلایل اختلاف یافته‌ها از دید محقق این است که احتمالاً انگیزه مشارکت در افراد، به موضوع اساسی انگیزشی مربوط می‌شود. در بررسی نقش انگیزه مشارکت ورزشی در جوانان می‌توان چنین بیان کرد که اکثر افراد با توجه به جنسیت و جنبه‌های فردی-گروهی و رشته تحصیلی‌شان می‌توانند دیدگاه مثبت یا منفی داشته باشند. دیدگاه مثبت افراد، شرکت مستمر جوانان در ورزش‌های گروهی در سن نوجوانی را شامل می‌شود و این رویکرد می‌تواند نتیجه آگاهی افراد از تأثیر مثبت مشارکت ورزشی و گروهی باشد. البته این رویکرد در بعضی از موارد مثبت نمی‌باشد که نتیجه عدم آگاهی، اضطراب، عدم

1 . Yan & McCullagh
2 . Kondric et al
3 . Quarter man
4 . Bastos et al

اعتماد به نفس در شرکت کردن جوهای گروهی، خودگرایی فردی است یکی از این عوامل علاقه‌مندی به بازی‌های گروهی در گروه همسالان است. که می‌تواند دلیلی بر تفاوت انگیزش مشارکت در بین دختران و پسران دانش‌آموز باشد.

یکی از مهمترین چالش‌های پیش‌روی مربیان تربیت بدنی مدارس، می‌تواند شناخت انگیزه حضور دانش‌آموزان در فعالیتهای جسمانی باشد. زیرا انگیزش یک فرایند زنجیره‌ای است که با احساس نیاز شروع شده و با خواست و کنش در فرد برای نیل به هدف و ارضاء نیاز ختم می‌شود. لذا منبع کانون انرژی این فرایند می‌تواند انگیزه‌های درونی یا بیرونی باشد که مربیان باید کاملاً نسبت به آن شناخت داشته باشند. انگیزه‌های بیرونی فعالیتهای فرد تابع محیط و اغلب برای رسیدن به پاداش‌های ملموس، معین و کاربردی است. ولی انگیزه‌های درونی بر اساس یک میل باطنی و یا خواست درونی شکل می‌گیرد و فعالیت فرد را تا رسیدن به هدف، جهت و تداوم می‌بخشد و پاداش‌هایی که فرد در انگیزش درونی دریافت می‌کند لزوماً ملموس نخواهد بود. از این‌رو انگیزه فعالیتهای ورزشی بیشتر افراد جامعه می‌تواند شامل حس موفقیت، تفریح، لذت و دوست‌یابی باشد که اغلب درونی هستند و مربیان باید نسبت به آن شناخت و توجه حاصل کنند.

در خصوص مؤلفه‌های انگیزش مشارکت ورزشی می‌توان استنباط کرد که مشارکت ورزشی شامل میزان پرداختن به ورزش، میزان و نوع علاقه‌مندی به ورزش و میزان آگاهی از ورزش، رشد مهارت، به نمایش گذاشتن شایستگی و به ویژه برانگیختگی مبارزه طلبی و تفریح است. همچنین عواملی که والدین از شرکت فرزندان‌شان در برنامه‌های ورزشی حمایت می‌کردند، شامل تناسب اندام، پیشرفت و توسعه مهارت‌ها، تفریح و سرگرمی، وابستگی و عضویت در گروه، رقابت و سرگرمی، مسائل روانی مثل پیدا کردن دوست، سلامتی و آمادگی بدن می‌باشد (کاندیریک و همکاران، ۲۰۱۳). نتز و راویو (۲۰۰۴)، در مورد انگیزه‌های گروه‌های سنی مختلف بیان کرد که ۲۵ درصد افراد به توصیه والدین و دوستان نزدیک، ۴۰ درصد به‌منظور تحسین از طرف دیگران و دریافت جوایز و ۳۵ درصد از افراد با انگیزه توسعه و بهبود مهارت ورزشی در فعالیت ورزشی شرکت می‌کردند. همچنین تفاوت بین انگیزه‌های دختران و پسران دانش‌آموز با نتایج پژوهش والد (۲۰۰۳)، مطابقت ندارد (میرصفیان و همکاران، ۲۰۱۳). احتمالاً ناهمخوانی در یافته‌های این پژوهش با یافته‌های تحقیق حاضر، طبق نظرسنجی که وی از والدین دانش‌آموزان داشته است، تمایل دو گروه به شرکت در باشگاه‌های ورزشی، سازماندهی و تکلیف کارهای مدرسه و فعالیتهای اوقات فراغت با ورزش و اهمیت موفقیت و درخشش درونی بوده است.

از نتایج دیگر این تحقیق تفاوت میان انگیزه مشارکت دختر و پسر در رشته‌های مختلف می‌باشد. در بررسی جنبه‌های مختلف، از جمله جنسیت می‌توان نتیجه‌گیری کرد که بین دیدگاه انگیزشی دختران و پسران و شرکت آن‌ها در بازی‌های گروهی تفاوت وجود دارد و این می‌تواند ناشی از مسائل مختلف

اجتماعی، فرهنگی، مذهبی و کمبودهای امکاناتی در جامعه باشد. هدف دختران از بازی‌های گروهی را دوست‌یابی و بودن در اجتماع با همسالان خود و به قصد تفریح و لذت است و کمتر به رقابت و کسب موفقیت می‌اندیشند ولی انگیزه پسران از حضور در بازی‌های گروهی رقابت، کسب اعتماد بنفس و توسعه مهارت‌ها می‌باشد تا بتوانند پایگاه اجتماعی خود را تقویت نمایند. شاید یکی از دلایل منفی در مشارکت جوانان به خصوص دختران پس از سن نوجوانی مشکلات ناشی از شغل، خانواده، تحصیل و زندگی ماشینی باشد. همچنین مشارکت، یک فرایند اجتماعی است و ورزشکار می‌تواند به صورت خود مرجع یا تکلیف‌گرا عمل کند و در این فضا افراد با تلاش و پشتکار در تصمیم‌گیری‌ها دخالت می‌نمایند که باعث ایجاد انگیزه درونی هر چه بیشتر در آن‌ها شده و در نتیجه انگیزه مشارکت ورزشی افزایش می‌یابد.

همچنین نتایج دیگر پژوهش نشان داد که میانگین نظرات دانش‌آموزان دختر در تمامی فاکتورها به جزء مؤلفه رشد و توسعه مهارت بیشتر از دانش‌آموزان پسر است که با نتایج صفانیا و نیک‌بخش (۱۳۸۸) مغایرت داشت. ایشان بیان نمودند که دانشجویان پسر در مقایسه با دانشجویان دختر دارای میانگین امتیاز بالاتری در تمامی مؤلفه‌ها بودند و دانشجویان پسر در مقایسه با دانشجویان دختر بیشتر برانگیخته بودند. احتمالاً تغییر نقش اجتماعی، برعهده گرفتن مسئولیت و وجود محدودیت‌های بیشتر با افزایش سن برای دانشجویان دختر دلیل این مغایرت باشد. مقایسه انگیزش مشارکت در فعالیت‌های ورزشی دانش‌آموزان دختر و پسر در جدول ۴ بیانگر این است که از بین هشت مؤلفه انگیزش مشارکت، فقط در ۵ مؤلفه موفقیت، آمادگی، رهایی انرژی، دوست‌یابی و تفریح بین دو گروه دختران و پسران تفاوت معنی‌دار وجود دارد. نتایج همچنین بیانگر این است که بیشترین اختلاف بین دیدگاه دو گروه پژوهش مربوط به مؤلفه تفریح بود که برای دختران در مقایسه با پسران دارای اهمیت ویژه‌ای بود و همگی آنان (دختران) هدف اصلی از مشارکت در فعالیت ورزشی را تفریح عنوان کرده‌اند. اولویت تفریح با بسیاری از پژوهش‌ها و یافته‌ها از جمله لی یو^۱ و همکاران (۲۰۱۱)^۲، کیل پاتریک^۳ و همکاران (۲۰۰۵) همخوانی دارد و با نتایج بوآتنگ آمپوفو و بارناباس^۳ (۲۰۰۳) در تضاد است. همان‌طور که وی عنوان نمود دلیل این تفاوت در یافته‌ها این است که مردان مالزیایی شرکت در ورزش‌های تفریحی را مهمتر از بانوان می‌دانند. البته رتبه میانگین پسران دانش‌آموز فقط در مؤلفه رشد و توسعه مهارت بر گروه دختران برتری داشتند که نتایج آزمون من-ویننی در این مؤلفه نیز عدم تفاوت معنی‌داری را بیان می‌کند. همچنین پسران به ترتیب مؤلفه‌های رشد و توسعه مهارت، عوامل موقعیتی و جو گروهی را به عنوان انگیزه‌های اصلی مشارکت در ورزش عنوان نمودند. نتایج مات و فلتز^۴ (۲۰۰۱) و صفانیا و نیک‌بخش (۱۳۸۸) نیز این یافته‌ها را مورد حمایت قرار می‌دهند. در مورد انگیزش پسران می‌توان گفت حس برتری جویی یکی از

1 . Iiu et al

2 . Kilpatrick et al

3 . Boateng - Ampofo & Barnabas

4 . Maete & Feltz

مهمترین دلایلی بود که در آن رشد و توسعه مهارت را به عنوان مهمترین عامل عنوان کرده بودند. همچنین دختران نیز بعد از تفریح، رهایی انرژی و آمادگی را در امر مشارکت دارای اهمیت می‌دانستند که با نتایج دیسی^۱ و همکاران (۲۰۰۸) همخوانی دارد. این نشان می‌دهد که هدف دختران از مشارکت در فعالیت‌های ورزشی قبل از موفقیت و رشد و توسعه مهارت، تفریح، لذت بردن از ورزش و با دوستان بودن است که می‌تواند شناخت نسبی را به مدیران و مسئولین دست اندرکار، ارائه نماید.

از آنجا که یکی از عوامل جمعیت شناختی مؤثر بر ورزش، تفاوت‌های جنسیتی است و در پژوهش حاضر هم نشان از بالاتر بودن انگیزه مشارکت دختران حکایت می‌کند، حضور کمتر دختران در این فعالیت‌ها را می‌توان ناشی از مسئولیت‌های خانوادگی و موانع فرهنگی تلقی کرد. لذا با توجه به نتایج فوق می‌توان عنوان کرد که پسران با حداقل امکانات در دسترس هم می‌توانند به فعالیت‌های بدنی بپردازند ولی در مورد دختران چنین موضوعی صحت ندارد. از وظایف مدیران، برگزاری مسابقات ویژه‌ی دختران در سطح مدارس، نواحی، منطقه‌ای و ملی، معرفی و تجلیل از ورزشکاران نخبه دختر، حمایت از ساخت اماکن اختصاصی ورزشی برای بانوان، تبلیغات گسترده رسانه جمعی در زمینه ورزش بانوان، آگاهی والدین از تأثیرات ورزش، برگزاری اردوهای تفریحی- ورزشی می‌باشد که می‌تواند حس اجتماعی شدن و با همسالان بودن را در دختران تقویت کند. معلمان ورزش در مدارس دخترانه نیز باید توجه داشته باشند که برنامه ورزشی دانش‌آموزان را به نحوی سازماندهی کنند که آنان بیشتر درگیر تمرینات و بازی‌های گروهی گردند. همچنین با توجه به اولویت‌های علاقه‌مندی به ورزش‌های مختلف، توصیه می‌شود که با شناختن این اولویت‌ها در تخصیص اعتبارات و امکانات به ورزش‌های مختلف در مدارس توجه کافی شود تا در جهت ارضای نیازهای ورزشی دانش‌آموزان توفیق حاصل شود. عضویت دانش‌آموزان در انجمن‌های رشته‌های مختلف ورزشی و فراهم آوردن زمینه برای شرکت مستمر و منظم آن‌ها نیز می‌تواند در این امر مؤثر واقع شود. در مورد پسران نیز با توجه به میانگین پایین در مؤلفه‌های انگیزش مشارکت ورزشی، پیشنهاد می‌شود با تشکیل گروه‌های دوستی، امکان دوست‌یابی را در این دانش‌آموزان بالا ببرند. کاهش اهمیت نتایج و فشار ناشی از برد و باخت نیز می‌تواند باعث شود که دانش‌آموزان پسر به دور از هرگونه فشار روانی، موفقیت بیشتری تجربه کنند.

از جمله محدودیت‌های این پژوهش، این بود که پژوهش حاضر تنها در استان خراسان رضوی انجام شده است، لذا با توجه به تفاوت‌های فرهنگی موجود در مناطق مختلف کشور، انجام پژوهش‌هایی مشابه در سایر مناطق نیز می‌تواند حائز اهمیت باشد. همچنین با توجه به اینکه میانگین انگیزه پسران در اکثر مؤلفه‌ها پایین‌تر از دختران بود، از وظایف مسئولین و مربیان مدارس است تا به طور دقیق به برنامه‌ریزی فعالیت‌های ترغیب کننده جهت پرداختن پسران به ورزش اقدام کنند. همچنین با توجه به انگیزه بالاتر دختران برای مشارکت در فعالیت‌های ورزشی، بوجود آوردن بستر مناسب از قبیل فراهم کردن امکانات و

تجهیزات، برطرف کردن محدودیت‌های پیش روی آنها (مسائل فرهنگی و اجتماعی) و برآورده کردن نیازهای اجتماعی و بودن با همسالان خود از جمله مسائلی هستند که می‌توانند مشارکت به ورزش در این قشر را فزونی بخشد.

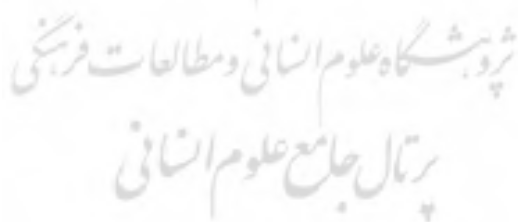
در پایان از مدیریت آموزش و پرورش استان خراسان رضوی، معلمان و مدیرانی که بدون هیچ چشم‌داشتی ما را در این پژوهش یاری دادند و همچنین دانش‌آموزان عزیز که شرکت نمودند، کمال قدردانی و سپاس را داریم.

منابع

- اچ انشل، مارک (۱۳۸۰)، **روان‌شناسی ورزش از تئوری تا عمل**، ترجمه علی اصغر مسدد، تهران: انتشارات اطلاعات.
- رضائی‌نژاد، رحیم، محبی، حمید، دمیرچی، ارسلان (۱۳۸۸). مقایسه دیدگاه‌ها و انگیزه‌های دانشجویان ورزشکار ایرانی و غیرایرانی درباره فعالیت‌های بدنی و ورزشی. **مجله دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، مدیریت ورزشی**. جلد ۳ صفحه: ۱۸۲-۱۶۷.
- شفیع‌زاده، محسن (۱۳۸۵)، **تعیین اعتبار و پایایی پرسشنامه انگیزه مشارکت ورزشی**. طرح پژوهشی پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.
- صفائی، علی محمد، نیک‌بخش، رضا (۱۳۸۸). بررسی انگیزه‌های مشارکت دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی در فعالیت‌های جسمانی. **نشریه تربیت بدنی و علوم ورزشی**، شماره ۸، صفحه ۵-۱۲.
- فولادیان، جواد، سهرابی، مهدی، عطارزاده حسینی، سیدرضا، فارسی، علیرضا (۱۳۸۸). ارتباط انگیزه مشارکت ورزشی با سوگیری ورزشی دانشجویان ورزشکار. **فصلنامه المپیک**، شماره ۴ (پیاپی ۳۷)، صفحه ۳۹-۲۹.
- قدرت‌نما، اکبر، حیدری‌نژاد، صدیقه (۱۳۹۲). رابطه انگیزه مشارکت ورزشی با میزان فعالیت بدنی دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز. **نشریه مطالعات مدیریت ورزشی**، صفحه ۲۰۲-۱۸۹.
- نوربخش، پریش، شفیع‌نیا، پروانه، گلچین کوهی، محمد (۱۳۸۹). مقایسه سطح خود‌نمایشی ورزشکاران مرد رقابتی و غیر رقابتی رشته پرورش اندام و رابطه آن با نارضایتی آنها. **فصلنامه علوم ورزشی**، سال دوم، شماره چهارم، صفحه ۳۱-۴۷.
- Bastos, de Andrade, A., Salguero, A., González-Boto, R., & Marquez, S. (2006). motives for participation in physical activity by brazilian adults. *Perceptual and motor skills*, 102(2), 358-367.
- Boateng -Ampofo, K., Yen, M., & Barnabas, V. (2003). The influence of demographic variables on factors that constrain recreational sport participation in Malaysia. *Annals of leisure research*, 6(4), 362-375.
- Dacey, M., Baltzell, A., & Zaichkowsky, L. (2008). Older adults' intrinsic and extrinsic motivation toward physical activity. *American journal of health behavior*, 32(6), 570-582.

- Egli, T., Bland, H. W., Melton, B. F., & Czech, D. R. (2011). Influence of age, sex, and race on college students' exercise motivation of physical activity. *Journal of American college health*, 59(5), 399-406.
- Geron, E & Raviv, S. (1995). *Competition sport in the leisure time of children & youth*, A World Congress.
- Gill, D. L., Gross, J. B., & Huddleston, S. (1983). Participation motivation in youth sports. *International journal of sport psychology*, 14(1), 1-14.
- Haerens, L., Kirk, D., Cardon, G., De Bourdeaudhuij, I., & Vansteenkiste, M. (2010). Motivational profiles for secondary school physical education and its relationship to the adoption of a physically active lifestyle among university students. *European physical education review*, 16(2), 117-139.
- Huang, H., & Humphreys, B. R. (2012). Sports participation and happiness: Evidence from US microdata. *Journal of economic psychology*, 33(4), 776-793.
- Hutzler, Y., Oz, M., & Barak, S. (2013). Goal perspectives and sport participation motivation of Special Olympians and typically developing athletes. *Research in developmental disabilities*, 34(7), 2149-2160.
- Mirsafian, H., Mohamadinejad, A., Homaei, R., & Hédi, C. (2013). Motivations of Iranian University Students for Participation in Sporting Activities. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 59(1), 42-48.
- Wald, J., & Bungum, T. J. (2003). Parental motivations for enrolling their children in a private gymnastic program. *The Sport Journal*, 6(3), 1-5.
- Kilpatrick, M., Hebert, E., & Bartholomew, J. (2005). College students' motivation for physical activity: differentiating men's and women's motives for sport participation and exercise. *Journal of American college health*, 54(2), 87-94.
- Kondric, M., Sindik, J., Furjan-Mandic, G., & Schiefler, B. (2013). Participation motivation and student's physical activity among sport students in three countries. *Journal of sports science & medicine*, 12(1), 10.
- Malete, L., & Feltz, D. L. (2001, June). Participant motivation, achievement goal orientations, and patterns of physical activity involvement among Botswana youths. *Journal of sport & exercise psychology*, 23, S16-S16.
- Netz, Y., & Raviv, S. (2004). Age Differences in Motivational Orientation Toward Physical Activity: An Application of Social—Cognitive Theory. *The Journal of psychology*, 138(1), 35-48.
- Pintrich, P. R., & Schrauben, B. (1992). Students' motivational beliefs and their cognitive engagement in classroom academic tasks. *Student perceptions in the classroom*, 7, 149-183.
- Quarterman, J., Harris, G., & Chew, R. M. (1996). African American students' perceptions of the values of basic physical education activity programs at historically black colleges and universities. *Journal of Teaching in Physical Education*, 15, 188-204.
- Ramezanejad, R., Rahmaninia, F., & Taghavi, S. A. (2010). Study of socioeconomic status and motives of participants in sport for all. *Sport management*, 1(2), 5-19.

- Smith, B. L., HANDLEY, P., & Eldredge, D. A. (1998). Sex differences in exercise motivation and body-image satisfaction among college students. *Perceptual and motor skills*, 86(2), 723-732.
- Vazou, S., Ntoumanis, N., & Duda, J. L. (2006). Predicting young athletes' motivational indices as a function of their perceptions of the coach-and peer-created climate. *Psychology of sport and exercise*, 7(2), 215-233.
- Liu, W., Bian, W., & Yan, L. (2011). Perceived competence, motivation, and physical activity participation among college students. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 82(1), 69.
- Wilson, P. M., Mack, D. E., & Grattan, K. P. (2008). Understanding motivation for exercise: a self-determination theory perspective. *Canadian Psychology / Psychologie Canadienne*, 49(3), 250.
- Yan, J. H., & McCullagh, P. (2004). Cultural influence on youth's motivation of participation in physical activity. *Journal of sport Behavior*, 27(4), 378.
- Wang, J., Liu, W., Bian, W., & Yan, L. (2011). Perceived competence, motivation, and physical activity participation among college students. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 82(1), 69.

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی